

การสร้างวินัยกับการลงโทษ

ผศ.ดร.สมบัติ ตาปัญญา
ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
โทร. 081-531-9336 Email: sombat.tapanya@gmail.com

ความแตกต่างระหว่างสองวิธีในการพัฒนาเด็กอาจกล่าวได้ย่อ ๆ จากลักษณะหลักของแต่ละวิธีเปรียบเทียบกันให้เห็นได้ในตารางต่อไปนี้

การสร้างวินัย คือ	การลงโทษ คือ
ให้ทางเลือกในเชิงบวกแก่เด็ก	บอกแต่ทำอะไรที่ไม่ให้ทำ
แสดงการรับรู้หรือให้รางวัล / ความชื่นชมต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์	มีปฏิกิริยาที่โกรธเคืองต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
เมื่อเด็กทำตามกฎระเบียบเพราะได้พูดคุยและตกลงกันเกี่ยวกับกฎระเบียบเหล่านั้นแล้ว	เมื่อเด็กทำตามกฎระเบียบเพราะถูกข่มขู่หรือให้สินจ้างรางวัล
มีการให้แนวทางที่หนักแน่นมั่นคงและเสมอต้นเสมอปลาย	มีลักษณะของการควบคุม ทำให้รู้สึกผิดหรืออาย เยาะเย้ยถากถาง
เคารพศักดิ์ศรีและมองเด็กในด้านบวก	มองเด็กในด้านลบและไม่เคารพศักดิ์ศรี
ปราศจากความรุนแรงทั้งทางวาจาและการกระทำ	ก้าวร้าวรุนแรงทั้งทางวาจาและการกระทำ
มีการให้ผลกระทบที่เป็นเหตุผลและเกี่ยวข้องโดยตรงกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก	มีการให้ผลกระทบที่ไม่เป็นเหตุผลและไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก
เมื่อเด็กต้องแสดงความเสียใจและทำอะไรบางอย่างเพื่อทดแทนหรือชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิดของตนเอง	เมื่อเด็กถูกลงโทษเพราะทำร้ายผู้อื่น มากกว่าแสดงให้เด็กเห็นว่าเมื่อทำผิดแล้วควรทำอย่างไร เพื่อแสดงความรับผิดชอบหรือความเสียใจ
การเข้าใจระดับความสามารถ ความจำเป็น สถานการณ์แวดล้อม และระดับพัฒนาการเฉพาะตัวของเด็กแต่ละคน	การปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก ไม่คำนึงถึงสถานการณ์แวดล้อม ระดับความสามารถ และความจำเป็นในชีวิตของเด็กแต่ละราย
ปลูกฝังการมีวินัยในตนเอง	สอนเด็กให้ทำดีเฉพาะตอนที่อาจถูกจับได้ว่าทำผิดเท่านั้น
รับฟังและทำให้ดูเป็นตัวอย่าง	คอยจับผิดเรื่องเล็กๆ น้อยๆ อยู่ตลอดเวลาจนทำให้เด็กเมินเฉย ไม่ยอมฟังหรือให้ความสนใจอีกต่อไป
ใช้การทำผิดเป็นโอกาสในการเรียนรู้	บังคับให้เด็กทำตามกฎระเบียบที่ไม่เป็นเหตุผลเพียงเพราะ “พ่อแม่สั่งว่าอย่างนั้น”
จำกัดอยู่ที่พฤติกรรมของเด็ก ไม่ใช่ตัวเด็กเอง – สิ่งที่เธอทำนั้นผิด	ตำหนิวิจารณ์ตัวเด็กมากกว่าพฤติกรรม – เธอมันโง่ เธอผิดไปแล้ว

ผศ.ดร.สมบัติ ตาปัญญา เรียบเรียงจาก *Positive Discipline in the Inclusive Learning-Friendly Classroom: A Guide for Teachers and Teacher Educators* โดย UNESCO Asia and Pacific Regional Bureau for Education. Bangkok, 2006.

หลัก 7 ประการของการสร้างวินัยเชิงบวก

ผศ.ดร.สมบัติ ตาปัญญา
ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
โทร. 081-531-9336 Email: stapanya@mail.med.cmu.ac.th

1. เคารพศักดิ์ศรีของเด็ก
2. พยายามพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การมีวินัยในตนเอง และ
บุคลิกลักษณะที่ดี
3. พยายามให้เด็กมีส่วนร่วมมากที่สุด
4. คำนึงถึงความต้องการทางพัฒนาการและคุณภาพชีวิตของเด็ก
5. คำนึงถึงแรงจูงใจและโลกทัศน์ของเด็ก
6. พยายามให้เกิดความยุติธรรม เท่าเทียมกันและไม่เลือกปฏิบัติ
7. เสริมสร้างความสามัคคีกลมเกลียวในกลุ่ม

ผศ.ดร.สมบัติ ตาปัญญา เรียบเรียงจาก Power, F. Clark and Hart, Stuart N. "The Way Forward to Constructive Child Discipline," in: Hart, Stuart N. (ed.), *Eliminating Corporal Punishment: The Way Forward to Constructive Child Discipline*. Paris: UNESCO Publishing, 2005.